

KORRALDUS

18. november 2020 nr 412

**Alkohoolse joogi jaemüügi õiguse peatamine
ajavahemikus kella 00.00 kuni 10.00**

Alkoholiseaduse § 36 lõike 1 punkti 1 alusel ja arvestades sama paragrahvi lõikes 2 sätestatut:

1. Avaliku korra tagamise huvides peatada riigis tervikuna alkohoolse joogi jaemüügi õigus müügikohas, kus on lubatud alkoholi jaemüük kohapeal tarbimiseks, ajavahemikus kella 00.00 kuni 10.00.

2. Punktis 1 nimetatud piirangut ei kohaldata:

- 1) rahvusvahelisel reisijateveol kasutatava õhusõiduki pardal ning rahvusvahelise lennujaama julgestuspiirangu alal ja rahvusvahelise sadama reisiterminali ootealal pärast pardakontrolli väravaid asuvale müügikohale;
- 2) majutusteenuse osutamisel majutusettevõtte majutusruumis olevale minibaarile või hommikusöögil.

3. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil toimetada majandustegevuse registri kaudu korraldus viivitamata kätte alkoholi jaemüügiga tegelevatele isikutele.

4. Alkoholiseaduse § 49 lõike 4 kohaselt teostab riiklikku järelevalvet alkohoolse joogi jaemüügiga seonduvate nõuete täitmise ning alkohoolse joogi tarbimise piirangute järgimise üle oma haldusterritooriumil valla- või linnavalitsus.

5. Korraldus jõustub allakirjutamisel. Punktid 1 ja 2 jõustuvad 25. novembril 2020. a. Korraldus kehtib kuni 26. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud).

6. Korraldus avaldada Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

7. Massiteabevahendite valdajatel avaldada korraldus viivitamata.

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamiseks ettevõtlusvabaduse piirang.

Vabariigi Valitsuse 17. septembri 2020. a korraldusega nr 322 „Alkohoolse joogi jaemüügi õiguse peatamine ajavahemikus kella 00.00 kuni 10.00“ peatati alates 25. septembrist 2020. a kuni 24. oktoobrini 2020. a avaliku korra tagamise huvides riigis tervikuna alkohoolse joogi

jaemüügi õigus müügikohas, kus on lubatud alkoholi jaemüük kohapeal tarbimiseks, ajavahemikus kella 00.00 kuni 10.00.

Vabariigi Valitsuse 15. oktoobri 2020. a korraldusega nr 348 „Alkohoolse joogi jaemüügi õiguse peatamine ajavahemikus kella 00.00 kuni 10.00“ peatati alates 25. oktoobrist 2020. a kuni 24. novembrini 2020. a avaliku korra tagamise huvides riigis tervikuna endiselt alkohoolse joogi jaemüügi õigus müügikohtades, kus on lubatud alkoholi jaemüük kohapeal tarbimiseks, ajavahemikus kella 00.00 kuni 10.00. Piirangute eesmärk on ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut.

Käesoleva Vabariigi Valitsuse korraldusega kehtestatakse seni kehtinud alkohoolse joogi jaemüügi õiguse piirangud ja erandid uueks perioodiks. Vabariigi Valitsuse korralduse kohaselt on alkohoolse joogi jaemüügi õigus peatatud müügikohas, kus on lubatud alkoholi jaemüük kohapeal tarbimiseks, ajavahemikus kella 00.00 kuni 10.00.

Korralduse kohaselt ei kohaldata alkohoolse joogi jaemüügi piirangut rahvusvahelisel reisijateveol kasutatava õhusõiduki pardal ning rahvusvahelise lennujaama ja rahvusvahelise sadama reisiterminali ootealal pärast pardakontrolli väravaid asuvale müügikohale. Erand nähakse ette rahvusvaheliseks liikluseks avatud lennujaama ja sadama ainult reisijatele ette nähtud alal asuvas müügikohas, st sadama ja lennujaama puhul selle ootealal pärast pardakontrolli väravaid enne reisija pardale minekut ning rahvusvahelisi reise tegeva õhusõiduki pardal. Lennujaama julgestuspiirangu alale ja sadama ootealale ligipääs tekib vaid eraldi tasu eest ja reisijapileti olemasolul. Nimetatud aladel on tagatud vajaduse korral hilisem isikute tuvastamine, kuna on teada, mis lennule ja istekohale või laevale inimene suundub.

Erand nähakse ette ka majutusettevõtetes ööbivatele külastajatele alkohoolsete jookide kohapealse tarbimise võimaluseks majutusruumide minibaarides ja hommikusöögil. Majutusteenus koos minibaariga ja ka hommikusöögipaketid, mis sisaldavad nt vahuveini, on külastajatele üldjuhul varem välja müüdud. Viiruse leviku oht ei ole majutusruumis või hommikusöögilauas suur, kuna neis ruumides ei viibi ühel ajal suurt hulka inimesi, lisaks ei teki probleeme hilisemate kontaktide tuvastamisega, kuna majutusasutustel on täpne ülevaade ööbivatest külastajatest. Minibaarid ei ole üldjuhul ka lukustatavad, mis raskendab piirangu täitmist. Erandit kohaldatakse üksnes majutusasutuses ööbivate külastajate suhtes, kes saavad kasutada numbritoa minibaari ja hommikusöögi ajal tarbida paketi sees ette nähtud alkohoolseid jooke. Erand ei laiene piirangu kehtivuse ajal muudele majutusettevõtte osadele, seega alkohoolne jook ei tohi olla kättesaadav piirangu ajal nt fuajees või koridoris asuvas joogiautomaadis või *lobby*-baaris.

Piirang kehtestatakse, sest COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levik on Eestis kiiresti tõusnud.

Terviseameti 10. novembri 2020. a hinnangul on Eestis koroonaviiruse laialdase leviku tõttu tervishoiualane hädaolukord. Terviseameti 16. novembri 2020. a andmete põhjal lisandus viimase ööpäevaga 211 positiivset testi, viimase 14 päeva haigestumus 100 000 elaniku kohta on 210,69. Võrdluseks, 14. oktoobril 2020. a oli sama näitaja 43,49, 12. septembril 2020. a 22,80 ja 1. augustil 2020. a 4,4. Haiglaravil on 16. novembri 2020. a seisuga 83 patsienti, juhitaval hingamisel on 7 patsienti. Nakkuse leviku hüppelise tõusu põhjustasid muu hulgas Tartu ja Ida-Viru maakonnas alkoholi müügiga tegelevatest toitlustuskohtadest alguse saanud nakkuskoldded.

Vabariigi Valitsuse korralduse kohaselt on alkohoolse joogi jaemüügi õigus peatatud müügikohas, kus on lubatud alkoholi jaemüük kohapeal tarbimiseks, ajavahemikus kella 00.00

kuni 10.00. Alkoholiseaduse § 36 alusel alkohoolse joogi jaemüügi ajaline piiramine ei keela alkoholi tarbimist. Politsei- ja Piirivalveamet on järelevalve käigus tuvastanud järgmisi jaemüügi peatamise piirangu vältimise viise: alkoholi müüakse suures koguses laudadesse enne piirangu saabumist; alkoholi müüakse enne südaööd, võttes alkoholi „hoiule“ ja väljastades selle talongi alusel pärast piirangute saabumist; lõbustusasutusse sisenemiseks müüakse kallimaid pileteid, mille alusel võib kaasa võtta oma alkoholi; lõbustusasutusse sisenemiseks müüakse pileteid, mis sisaldavat tasuta alkoholi; kasutatakse avatud arvet (arve avatakse enne piirangu algusaega).

Eelkirjeldatud viisid alkohoolse joogi jaemüügi peatamise piirangust kõrvale hoidmiseks ei ole kooskõlas kehtestatud piirangu eesmärgiga. Kuna on tuvastatud, et piirangust hoiavad kõrvale mitmed ettevõtjad üle Eesti, samas mitte enamik ettevõtjatest, võib nende tegevusest tulenev mõju viiruse levikule olla märkimisväärne. Samuti saavad piirangust kõrvale hoidvad ettevõtjad lisatulu piiranguid järgivate ettevõtjate arvel, mis rikub võrdse kohtlemise põhimõtet ettevõtjate vahel.

Vabariigi Valitsus kehtestas alates 16. novembrist 2020. a uue piirangu, mille kohaselt ei tohi kliendid toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalid ja meelelahutusteenuse osutamise kohas viibida ajavahemikus kella 00.00 kuni 06.00. Samuti nähakse ette erandid, millistel juhtudel nimetatud piirang ei kohaldu. Klientide liikumisvabaduse piirangute rakendamise lähtekohaks on Terviseameti informatsioon, mille kohaselt on koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 haigus nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikokkupuutel nakkusohtriku inimesega. See tähendab, et viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles või saastunud pindade ning käte kaudu. Viirus levib tõhusamalt siseruumides ning ohustab eelkõige riskirühmi. Seetõttu piiratakse viiruse leviku stabiliseerimiseks inimeste kogunemist, viibimist ja liikumist rahvarohketes siseruumides.

Alkoholi tarbimisele suunatud piirangud on põhjendatud, kuna alkoholi tarbimine nõrgendab inimese immuunsüsteemi ja seega organismi vastupanuvõimet nakkushaigustele. Suurtes kogustes alkoholi tarbimine suurendab ägeda respiratoorse distressi sündroomi (ARDS) riski, mis on COVID-19 üks raskemaid tüsistusi. Lisaks muudab alkoholi tarvitamine inimese käitumist, sealhulgas vähendades ohutaju, soodustades riskikäitumist, ning suurendab viiruse leviku ennetamiseks ette nähtud käitumisjuhiste järgimata jätmise tõenäosust. Samuti pikendab jaemüük kohapeal tarbimiseks siseruumides viibimise aega. Eeltoodu tingib omakorda inimeste nakatumise ja nakatamise riski suurenemise.

Arvestades eelnevat on põhjendatud, et pikendatakse alkohoolse joogi jaemüügi õiguse kohta kehtestatud piirangute kehtivust üle riigi müügikohtades, kus on lubatud alkoholi jaemüük kohapeal tarbimiseks. Koosmõjus klientidele kehtestatud liikumisvabaduse ajalise piiranguga toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalid ja meelelahutusteenuse osutamise kohas aitavad piirangud efektiivsemalt tõkestada koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut. Kui alkohoolse joogi jaemüügi õiguse peatamise piirangust kõrvalehoidmine jätkub, võib vajalikuks osutada lisapiirangute kehtestamine, nt alkoholi jaemüügiga tegelevate müügikohtade sulgemine. Piirangutest kõrvalehoidjate leidmiseks ning kõrvalehoidmise ärahoidmiseks tugevdatakse ka järelevalvet piirangu täitmise üle.

Piirangu kehtestamist toetab ka Vabariigi Valitsust nõustav teadusnõukoda ja Terviseamet.

Alkohoolse joogi kättesaadavuse vähendamise eesmärki ei ole võimalik saavutada tõhusalt muul viisil. Ei ole vahendit, mis piiraks küll samavõrd alkohoolse joogi kättesaadavust ning vähendaks selle siseruumides tarbimisest lähtuvat ohtu viiruse levikuks, kuid piiraks vähem

ettevõtjate õigusi. Arvestades nakkuse praegust levikut, haigete ja nende lähikontaktsete tõendatud viibimist meelelahutusteenuse osutamise kohtades ja toitlustusettevõtetes, kus on võimalik osta kohapeal tarbimiseks alkoholi, ning sellisest käitumisest lähtuvaid nakkuskoldeid, mis on levinud muu hulgas töökollektiividesse, on haiguse jätkuvat levikut pidurdava meetmena kõige tõhusam kehtestada piirangud kogu riigis tervikuna, mitte üksiku kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil.

Piirangud on arvestades eelnimetatud ja praegust olukorda vajalikud ja proportsionaalsed. Eesti Vabariigi põhiseaduse (edaspidi *PS*) § 11 kohaselt tohib õigusi ja vabadusi piirata ainult kooskõlas *PS*-ga. Need piirangud peavad olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud ega tohi moonutada piiratavate õiguste ja vabaduste olemust. Proportsionaalsuse põhimõte tuleneb *PS* § 11 lausest 2, mille kohaselt õiguste ja vabaduste piirangud peavad olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud. Praegusel juhul on piirangute seadmine üldistes huvides ja need seatakse üle riigi.

Haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 61 lõike 1 kohaselt kehtib haldusakt adressaadile teatavaks tegemisest või kättetoimetamisest alates, kui haldusaktis ei ole ette nähtud hilisemat kehtima hakkamist. Seetõttu on korralduses ette nähtud kohustus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile toimetada korraldus adressaatidele kätte. Kuna alkoholi jaemüügiga tegelevad ettevõtjad on registreeritud majandustegevuse registris, siis on võimalik seda kanalit kasutada korralduse kättetoimetamiseks. Vastavalt *HMS* § 27 lõike 2 punktile 3 loetakse elektrooniliselt kättesaadavaks tehtud või edastatud dokument kättetoimetatuks, kui dokument või teade dokumendi kättesaadavaks tegemise kohta on edastatud äriühingu äriregistrisse kantud elektronposti aadressil.

Alkoholiseaduse § 36 lõike 2 kohaselt tuleb alkohoolse joogi jaemüügi õiguse peatamisel riigis, maakonnas või kohaliku omavalitsuse haldusterritooriumil tervikuna teavitada alkohoolse joogi jaemüügi õigust omavat isikut sellest viivitamata massiteabevahendite kaudu. Seetõttu nähakse korraldusega ette massiteabevahendite valdajate kohustus avaldada korraldus viivitamata.

Korraldus jõustub allakirjutamisel erisusega, et alkoholi jaemüügi piirang ja erandid piirangu rakendamisel jõustuvad 25. novembril 2020. a, mis võimaldab mõjutatud isikutele minimaalselt vajaliku aja oma tegevuse ümberkorraldamiseks ja korralduse nõuetekohaseks täitmiseks. Korraldus kehtib kuni 26. jaanuarini 2021. a. Korralduse kehtivuse tähtaja määramisel on arvestatud, et piirangu kehtivuse aeg hõlmab detsembris ja jaanuaris jõulupühade tähistamise ja uue aasta saabumise tähistamise perioodi. Asutuste ja ettevõtete jõulupeod toimuvad üldjuhul meelelahutuskohtades ja toitlustusasutustes ning nendega alustatakse tavapäraselt juba novembri lõpus ning need päädivad uue aasta saabumise tähistamisega jaanuaris. Ka pered ja sõpruskonnad tähistavad jõulupühi ning uue aasta saabumist sageli väljaspool kodu avalikes toitlustus- ja meelelahutuskohtades. Arvestades korralduse eesmärki on mõistlik kehtestada piirang senisest pikemaks ajavahemikuks, millega saavad arvestada nii ettevõtjad oma majandustegevuses kui ka isikud, kes soovivad üritusi sellel ajavahemikul meelelahutuskohtades ja toitlustusasutustes korraldada.

COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetme nõuetekohaselt täitmata jätmisel rakendatakse korrakaitseaduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha suurus on korrakaitseaduse § 23 lõike 4 kohaselt 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud piiranguid järgima ning ära hoida viiruse levikut, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide Vabariigi Valitsusele 30 päeva jooksul arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Korralduse seletuskirjaga on võimalik tutvuda veebilehel kriis.ee.

Jüri Ratas
Peaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär